

Автор: Еркебаева Күмісай
Пән: Қазақстан тарихы
Сынып: 6-сынып
Бөлім: VI - IX ғасырлардағы Қазақстан
Тақырып: Атақты ойшылдар

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	Сандық білім ресурстарын қолдана отырып (BilimLand, iTest, Twig), орта ғасырлардағы атақты ойшылдардың қоғам дамуына әсер еткен істерімен, еңбектерімен таныстыру.
Сабақтың мақсаты:	Метафизика – философияның бір бөлімі. Әлемнің жаратылғаннан бергі зерттеулерімен айналысады. Шығыс халқының поэзиясы мен рубайлары – ырғаққа құрылған төрт жолды афоризмдер. «
Тілдік мақсаттар:	Мәңгілік ел» идеясы негізінде азат елдің тәуелсіздік бұғауына түсу тарихын оқыту арқылы патриотизм құндылығы жүзеге асады. Сабақ барысында «Функционалды сауаттылық», топтық жұмыста «Құрмет пен ашықтық» жүзеге асады.
Күтілетін нәтиже:	Метафизика – философияның бір бөлімі. Әлемнің жаратылғаннан бергі зерттеулерімен айналысады. Шығыс халқының поэзиясы мен рубайлары – ырғаққа құрылған төрт жолды афоризмдер.
Пәнаралық байланыс:	Қазақстан тарихы, қазақ тілі пәні бойынша білімдері жаңа сөздермен жұмыс және оқылым, айтылым, жазылым барысында қолданылады.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	Бабырнама «Бабырнама» (шағатайша: Үлгі, Lang) – Бабырдың өз қолымен жазған атақты еңбегі. Бабыр саясатшы, жауынгер қолбасшы, сонымен бірге ол XVI ғасырдың атақты ойшылдарының бірі болған. Бабыр – жазушы-ғалым ретінде өз артынан баға жетпес әдеби мұра қалдырған адам. Оның біздің заманымызға жеткен еңбектерінің ішінен «Бабырнаманы», «Мубайин» атты өлеңдер жинағын, «Хәтти Бабри» атты өзі жасаған жаңа алфавитін, махаббат тақырыбына жазылған көптеген газелдер мен төрт жолдық өлең шумақтарын атауға болады. Бабыр сонымен бірге музыка, поэзия және соғыс туралы да көптеген трактаттар жазған. Бірақ өкінішке қарай, оның бұл еңбектері біздің заманымызға жетпеген.	Презентация Қосымша-1 Суреттер, бейнефильм (BilimLand, Twig) Қазақстан тарихы (көне заманнан бүгінге дейін) 3-том. – Алматы, 2010. Қабылдинов З.Е. 8 сынып. Қазақстан тарихы. Хрестоматия. Атамұра, 2012.

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	<p>1-тапсырма Ғалымдар мен олардың еңбектерін сәйкестендіріңіз. 1.Әбу Райхан Бируни Екі тілдің таласы 2.Ибн Сина Алгебра мәселелерінің дәлелі 3.Әлішер Науаи Дәрігерлік ғылым каноны 4.Әл-Фараби Диуан әл-адаб 5.Омар Хайям Масғұд каноны 2-тапсырма Ғалымдардың қай кезде өмір сүргендерін сәйкестендіріңіз. Әл-Фараби (1040-1123 жж.) Омар Хайям (973-1037 жж. шамасы) Әл-Бируни (870-950 жж. шамасы) Әл-Хорезми (980-1037 жж. шамасы) Ибн Сина (Авиценна) (IX ғ.) 3-тапсырма Ғалымдар мен олардың еңбектерін сәйкестендіріңіз. Әлішер Науаи «Болмыс және борыш туралы трактат» Әл-Хорезми «Астрономия кестесі» Әбу Әли ибн Сина «Дәрігерлік ғылым каноны» Омар Хайям «Екі тілдің таласы» Әбу Райхан Бируни «Үндістан», «Масғұд қонағы» Қорытынды 4-тапсырма Берілген сұрақтардың дұрыс жауабын таңдаңыз. 1.Орта ғасырларда қай ғалым "алгоритм атасы" атанды? Әл-Хорезми Ибн Сина Жүсіп Баласағұни Әлішер Науаи Әл-Фараби 2. Қай ғұлама ғалым "Дәрігерлік ғылым канонын" атты еңбекті жазған? Әлішер Науаи Әл-Фараби Ибн Сина Әл-Хорезми Әбу-Райхан Бируни 3. Үш ғасырдан аса өмір сүрген "Ұлы Моғолдаримпериясын" құрған билеуші кім? Әл-Хорезми Омар Хайям Ибн Сина БабырӘл-Бируни 4. Қай нұсқада Әлішер Науаидің еңбектері берілген? «Үндістан»,«Масғұд каноны» «Астрономия кестесі», «Күн сағаты туралы трактат»«Дәрігерлік ғылым каноны» «Пайғамбарлар тарихы», «Мұсылмандық нұры»«Болмыс және борыш туралы трактат», «Үш сауалға жауап» 5.«Астрономия кестесі», «Күн сағаты туралы трактат» атты еңбектердіңавторы кім? Әбу Әли ибн Сина Фирдоуси Әл-Хорезми Әлішер Науаи ӘбуРайхан Бируни Бағалау парағы</p>	
Сабақтың соңы	<p>Оқушыларға түрлі түсті стикерлерді тарату. Оқушылар кері байланыс парағы негізінде өздерінің білімдері мен дағдылары қандай дәрежеде игергендерін көрсетеді. Мысалы, «Мен барлығын түсіндім» деп ойласа, өзіне жасыл стикер, егер орташа деп есептесе – сары, ал меңгеру қиыншылық туғызған жағдайда қызыл стикерді таңдап алады. Үлгі: - Мен барлығын түсіндім, тапсырмаларды орындадым деген жағдайда (жасыл стикер); - Мен орташа түсіндім, тапсырмаларды орындауда қиналдым деген жағдайда (сары стикер); - Ешнәрсе түсінбедім, тапсырмаларды орындауда қатты қиналдым деген жағдайда (қызыл стикер)</p>	
Рефлексия	<p>Рефлексия Оқушыларға түрлі түсті стикерлерді тарату. Оқушылар кері байланыс парағы негізінде өздерінің білімдері мен дағдылары қандай дәрежеде игергендерін көрсетеді. Мысалы, «Мен барлығын түсіндім» деп ойласа, өзіне жасыл стикер, егер орташа деп есептесе – сары, ал меңгеру қиыншылық туғызған жағдайда қызыл стикерді таңдап алады. Үлгі: - Мен барлығын түсіндім, тапсырмаларды орындадым деген жағдайда (жасыл стикер); - Мен орташа түсіндім, тапсырмаларды орындауда қиналдым деген жағдайда (сары стикер); - Ешнәрсе түсінбедім, тапсырмаларды орындауда қатты қиналдым деген жағдайда (қызыл стикер)</p>	
Жалпы баға	<p>Жалпы баға Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)? 1: 2: Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)? 1: 2: Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістік/қиындықтары туралы нені білдім, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет?</p>	